

Юридичні науки

УДК 341.9

Климович Юлія Олександрівна

студентка

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Климович Юлия Александровна

студентка

Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

Klymovych Yuliia

Student of the

Yaroslav Mudryi National Law University

Шуміло Інеса Анатоліївна

кандидат юридичних наук, доцент кафедри

міжнародного приватного права та порівняльного правознавства

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Шумило Инесса Анатольевна

кандидат юридических наук, доцент кафедры

международного частного права и сравнительного правоведения

Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого

Shumilo Inessa

PhD in Law, Associate Professor of the

Department of Private International Law and Comparative Law

Yaroslav Mudryi National Law University

**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ
АРБІТРАЖНИХ РІШЕНЬ В УКРАЇНІ З ПІДСТАВИ ПОРУШЕННЯ
ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ**

**ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ ПРИЗНАНИЯ И ИСПОЛНЕНИЯ
АРБИТРАЖНЫХ РЕШЕНИЙ В УКРАИНЕ НА ОСНОВАНИИ
НАРУШЕНИЯ ПУБЛИЧНОГО ПОРЯДКА
SOME ISSUES OF RECOGNITION AND ENFORCEMENT OF
DECISIONS OF ARBITRATION IN UKRAINE ON THE GROUNDS OF
THE INFRINGEMENT OF PUBLIC POLICY**

Анотація. Статтю присвячено дослідженню такої підстави відмови у визнанні та виконанні рішень міжнародного комерційного арбітражу в Україні як порушення публічного порядку. Автором окреслено окремі підходи до визначення змісту поняття «публічний порядок», спираючись на аналіз судової практики за період 2018-2020 років та доктринальні джерела. Окрема увага зосереджена на визначенні критеріїв, що можуть застосовуватися для ідентифікації сфери суспільних відносин, які й складають суспільний порядок. Автор також наголошує на окремих показниках, використання яких може бути корисним та ефективним при вирішенні питання щодо наявності або відсутності можливого порушення публічного порядку України за умови виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу. Автором проаналізовано низку судових рішень з метою з'ясування позиції національних судів при вирішенні питання щодо надання або відмови у наданні дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу, якщо одна зі сторін як підставу відмови зазначає порушення публічного порядку.

Ключові слова: міжнародний комерційний арбітраж, відмова у визнанні та виконанні рішення міжнародного комерційного арбітражу в Україні, публічний порядок.

Аннотация. Статья посвящена исследованию такого основания отказа в признании и исполнении решений международного коммерческого арбитража в Украине как нарушение публичного порядка. Автором

обозначены отдельные подходы к определению содержания понятия «публичный порядок», опираясь на анализ судебной практики за период 2018-2020 годов и доктринальные источники. Особое внимание сосредоточено на определении критериев, которые могут применяться для идентификации сферы общественных отношений, которые и составляют публичный порядок. Автор также отмечает отдельные показатели, использование которых может быть полезным и эффективным при решении вопроса о наличии или отсутствии возможного нарушения публичного порядка Украины при условии исполнения решения международного коммерческого арбитража. Автором проанализирован ряд судебных решений с целью выяснения позиции национальных судов при решении вопроса о предоставлении или отказе в предоставлении разрешения на исполнение решения международного коммерческого арбитража, если одна из сторон как основание отказа отмечает нарушение публичного порядка.

Ключевые слова: международный коммерческий арбитраж, отказ в признании и исполнении решения международного коммерческого арбитража в Украине, публичный порядок.

Summary. The article is dedicated to the examination of such a ground for refusal of recognition and enforcement of decisions of international commercial arbitration in Ukraine as the infringement of public policy. The author describes some approaches to the definition of the content of the term «public policy» basing on the examination of court practice from 2018 to 2020 and doctrinal sources. Particular attention is focused on the determination of the criteria which may be used for identification of the areas of social relations which form public policy. The author also pays attention to some criteria, whose usage may be helpful and effective in determining whether or not the infringement of public policy exists on conditions that a decision of international

commercial arbitration is enforced. The author analyses some court decisions in order to inquire the position of national courts when deciding on giving a permission or refusing to recognize and enforce a decision of international commercial arbitration if a disputing party as a ground for refusal indicates the infringement of public policy.

Key words: *international commercial arbitration, refusal of recognition and enforcement of decisions of international commercial arbitration in Ukraine, public policy.*

Постановка проблеми. Одним із альтернативних способів позасудового вирішення спорів, що виникають при здійсненні міжнародних економічних зв'язків, є розгляд та вирішення спору міжнародним комерційним арбітражем. Цей інститут активно розвивається та отримав широке розповсюдження, зважаючи на його численні переваги: швидкість розгляду справи, конфіденційність, гнучкість у питаннях вибору та застосування законодавства, місця розгляду спору, осіб арбітрів тощо. Однак прийняті арбітражною установою рішення не завжди добровільно виконуються сторонами. У зв'язку з цим значної актуальності набуває питання щодо їх визнання та звернення до примусового виконання. Для його вирішення держави не тільки вводять у національні законодавства відповідні положення, але й укладають двосторонні та багатосторонні міжнародні угоди, оскільки належне виконання арбітражних рішень не тільки сприяє утвердженню господарського правопорядку та захисту приватних інтересів, але й свідчать про належне виконання державами взятих на себе відповідно до норм міжнародного права зобов'язань, адже визнання та виконання іноземних арбітражних рішень слід вважати формою правової допомоги держав одна одній. Зокрема, Конвенція про визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень, учасницею якої є Україна, у ст. 3 визначає, що кожна Договірна Держава

визнає арбітражні рішення як обов'язкові і приводить їх до виконання згідно з процесуальними нормами тієї території, де запитується визнання і приведення у виконання цих рішень, на умовах, викладених у статтях цієї Конвенції. Однак визнання арбітражних рішень не є безумовним та автоматичним, адже міжнародні угоди та національне законодавство містять положення, що визначають підстави, за яких таке визнання буде неможливим. Серед таких підстав п. б) ч. 2 ст. 5 Конвенції про визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень, абз. 2 п. 2 ч. 1 ст. 36 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж», п. б) абз. 2 ч. 1 ст. 478 ЦПК України, у яких зазначено про неможливість визнання та виконання арбітражного рішення, якщо це суперечитиме публічному порядку України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед науковців, які займаються дослідженням проблемних питань, пов'язаних з наданням згоди або відмови у виконанні рішень міжнародного комерційного арбітражу, зокрема, з підстави порушення публічного порядку слід зазначити таких науковців як Маркіян М. Мальський [2], О. Альошин [1], В. І. Кисіль [4], О. О. Кот [5], А. В. Мисишин [3].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – дослідити специфіку застосування такої підстави відмови у визнанні та наданні дозволу на виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу як порушення публічного порядку України.

Виклад основного матеріалу. У загальному вигляді застереження про публічний порядок сформульоване у міжнародних конвенціях. Зокрема, у статті 6 Конвенції ООН про право, що застосовується до міжнародної купівлі-продажу товарів, від 15 червня 1955 року встановлено, що в кожній договірній державі застосування права, визначеного цією Конвенцією, може бути виключено з мотивів публічного

порядку. Таке ж правило встановлене у статті 18 цієї Конвенції ООН у редакції від 22 грудня 1986 року [6, с. 20].

Законодавче визначення терміну «публічний порядок» в Україні відсутнє. Проте його зміст можна з'ясувати, аналізуючи підходи до тлумачення цього поняття, сформульовані у вітчизняній судовій практиці. Так, в ухвалі Київського апеляційного суду від 23 жовтня 2018 року у справі №796/182/2018 суд зазначає, що публічний порядок - це урегульована моральними і правовими нормами система суспільних відносин, що має на меті гарантування громадської безпеки і спокою, захисту честі і гідності громадян, нормальних умов для діяльності державних та громадських організацій [13].

У постанові ВС від 27 лютого 2020 року у справі № 824/97/2019 зауважено наступне: під публічним порядком слід розуміти правопорядок держави, визначені принципи і засади, які становлять основу існуючого у ній ладу (стосуються її незалежності, цілісності, самостійності й недоторканості й основних конституційних прав, свобод, гарантій тощо) [9].

Постановою Пленуму ВС України від 24.12.1999 року № 12 «Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України» визначено, що публічний порядок – це правопорядок держави, визначальні принципи і засади, які становлять основу існуючого в ній ладу (стосуються її незалежності, цілісності, самостійності й недоторканності, основних конституційних прав, свобод, гарантій тощо) [11, п. 12].

Попри наявність таких роз'яснень, суди інколи вдаються до більш розширеного тлумачення вказаного терміну, аналізуючи його зміст. Так, Верховний Суд у постанові від 23.07.2018 року по справі №796/3/2018,

процитувавши зазначений вище п. 12 Постанови Пленуму ВСУ додав, що міжнародний публічний порядок будь-якої країни включає фундаментальні принципи і засади правосуддя, моралі, які держава бажає захистити навіть тоді, коли це не має прямого стосунку до самої держави; правила, які забезпечують фундаментальні політичні, соціальні та економічні інтереси держави (правила про публічний порядок); обов'язок держави з дотримання своїх зобов'язань перед іншими державами та міжнародними організаціями. Це ті незмінні принципи, які виражають стабільність міжнародної системи: у тому числі суверенітет держави, невтручання у внутрішні справи держав, не порушення територіальної цілісності тощо. Ця справа цікава й тим, що в ній суд зробив висновок про наявність обов'язку у боржника обґрунтувати факт порушення публічного порядку України виконанням арбітражного рішення та підтвердити такі обґрунтування відповідними доказами [5, с. 83-84].

У постанові від 22 серпня 2019 року у справі № 796/95/2018 та постанові від 13 лютого 2020 року у справі № 824/65/19 Верховний Суд посилається на аналогічні положення про те, які критерії слід застосовувати при визначенні змісту поняття «публічний порядок». Зокрема, зазначається, що варто враховувати рекомендації Асоціації міжнародного права щодо публічного порядку, прийняті у місті Нью-Делі у 2002 році, у яких зазначено, що остаточність арбітражних рішень у міжнародному комерційному арбітражі повинна поважатися за винятком надзвичайних обставин. Такі надзвичайні обставини існують, якщо визнання або примусове виконання арбітражного рішення буде суперечити міжнародному публічному порядку. Згідно з пунктом 1 (d) цих рекомендацій, міжнародний публічний порядок будь-якої держави включає в себе: (I) фундаментальні принципи, що стосуються справедливості або моралі, які держава бажає захищати, навіть якщо вона не була безпосередньо залучена до участі у спорі; (Ii) правила, призначені

для обслуговування основних політичних, соціальних або економічних інтересів держави, відомі як *lois de polis* або «правила громадського порядку»; і (Iii) обов'язок держави дотримуватися своїх зобов'язань перед іншими державами або міжнародними організаціями [8; 10].

Питання щодо визначення змісту поняття «публічний порядок» та специфіка застосування порушення публічного порядку як підстави для відмови у визнанні та виконанні арбітражного рішення досліджується й на доктринальному рівні. Так, В. Кисіль виділяє низку елементів, що здебільшого входять до змісту й можуть бути характеристикою такого поняття, як «основи правопорядку» України: 1) основні фундаментальні принципи національного права України, які охоплюють такі імперативні норми публічного, приватного та процесуального права, що становлять скелет правопорядку в Україні; 2) загальновизнані принципи моралі та справедливості, важливі для українського правопорядку й панівні в українському суспільстві; 3) законні інтереси українських фізичних і юридичних осіб, української держави та українського суспільства, захист яких є основним завданням української правової системи; 4) загальновизнані принципи й норми міжнародного права, які є частиною української правової системи, й особливо міжнародно-правові стандарти прав людини [3, с. 80-81].

У свою чергу український правник О. Альошин визначає три причини, за якими може застосовуватись поняття публічного порядку в Україні: 1. коли визнання та виконання рішення однозначно не сумісне з публічним порядком, порушує основні конституційні права і свободи людини чи громадянина; 2. коли визнання та виконання рішення не сумісне з публічним порядком, винесене з порушенням процесуальних прав відповідача; 3. коли визнання та виконання рішення не сумісне з публічним порядком, порушуватиме імперативні норми національного публічного права (йдеться про рішення, які визначають права, наприклад,

якщо рішенням встановлювалось право власності на об'єкти, які згідно зі законодавством можуть бути лише надані в користування) [2, с. 37].

Беручи до уваги той факт, що точне визначення поняття «публічний порядок» відсутнє, ті обставини, які зазначаються сторонами як такі, що призводять до відмови у визнанні та наданні дозволу на виконання арбітражних рішень у зв'язку з тим, що це може призвести до порушення публічного порядку, є дуже різноманітними. Проте суд, як правило, не вбачає в них дійсних підстав для відмови та надає дозвіл на виконання таких арбітражних рішень, у випадку якщо інші обґрунтовані підстави для такої відмови відсутні. Наприклад, постановою Верховного Суду від 19 вересня 2018 року розглянуто касаційну скаргу ПАТ «АвтоКрАЗ», що мотивована тим, що рішення арбітражного суду не може бути виконано, оскільки суперечить публічному порядку України, адже передбачає стягнення коштів в іноземній валюті, всупереч вимогам закону щодо порядку проведення грошових розрахунків на території України в іноземній валюті. Проте ВС наголошує, що визнання зазначеного арбітражного рішення щодо стягнення заборгованості в іноземній валюті не суперечить публічному порядку України тому, що національне законодавство допускає визначення такої валюти з переведенням її в національну за курсом, установленим НБУ на час розгляду справи [6, с. 18-19].

Постановою Верховного Суду від 05 вересня 2018 року розглянуто касаційну скаргу АТ «Авіа-ФЕД-Сервіс» (Російська Федерація) на рішення судів першої та апеляційної інстанцій за клопотанням АТ «Авіа-ФЕД-Сервіс» про надання дозволу на примусове виконання рішення МКАС при ТПП РФ від 03 жовтня 2016 року у справі № 300/2015 за позовом АТ «Авіа-ФЕД-Сервіс» до Державної акціонерної холдингової компанії «Артем» (Україна) про стягнення коштів. Оскаржуваними судовими рішеннями у задоволенні клопотання про визнання та надання дозволу на

виконання рішення іноземного суду на території України відмовлено. Суди виходили з того, що примусове виконання рішення МКАС при ТПП РФ від 03 жовтня 2016 року буде суперечити публічному порядку України в частині провадження та дотримання режиму санкцій проти окремих компаній оборонного комплексу Російської Федерації та щодо оборонного сектору країни-агресора. Верховний Суд виходив з того, що необґрунтована відмова у наданні дозволу на примусове виконання рішення МКАС є свого роду блокуванням рішення і буде носити характер штучного нормативного бар'єру, який з точки зору міжнародного права є абсолютно недопустимим. Це блокування не тільки не відповідатиме цілям міжнародного арбітражу, але й буде порушувати законні права, які це арбітражне рішення може фактично надавати стягувачу в інших країнах. Зазначене арбітражне рішення не суперечить публічному порядку України, її незалежності, цілісності, самостійності та недоторканості, конституційним правам, свободам, гарантіям, оскільки це рішення ухвалено виключно стосовно боржника як окремої юридичної особи та самостійного учасника господарського обороту, і поширює свою дію тільки на боржника [6, с. 20].

У провадженні Київського апеляційного суду перебувала справа №796/182/2018 від 23 жовтня 2018 року. Заявник вважав, що визнання та надання дозволу на виконання рішення Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України від 22 грудня 2017 року суперечитиме публічному порядку України, оскільки арбітражний суд розглянув і вирішив справу з порушенням закріплених Конституцією України основних принципів судочинства: рівності та гласності, адже було відмовлено в задоволенні клопотань про відкладення розгляду спору та про призначення експертизи. Разом з тим, відповідно §46 Регламенту МКАС при ТПП РФ якщо сторона не заявляє у відповідний строк заперечення щодо недотримання Регламенту,

арбітражної угоди або норм застосованого законодавства про міжнародний комерційний арбітраж, від яких сторони можуть відступати, вона вважається такою, що відмовилася від свого права на заперечення. Боржник заперечень проти недотримання будь-якого положення Регламенту не заявляв. За таких обставин, суд вважає, що відмова в задоволенні клопотання про призначення експертизи не свідчить про порушення публічного порядку України [13]. На зазначене рішення було подано касаційну скаргу. ВС за наслідками її розгляду зазначив, що доводи апеляційної скарги відносно того, що визнання та надання дозволу на виконання рішення Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України від 14 лютого 2019 року суперечитиме публічному порядку України, оскільки арбітражний суд розглянув і вирішив справу з порушенням закріплених Конституцією України основних принципів судочинства, є безпідставними, оскільки порушення публічного порядку матиме місце, якщо визнання і приведення до виконання рішення іноземного арбітражного суду у конкретному випадку так суперечитиме національним нормам, що згідно з національними принципами правопорядку це є неприпустимим [10].

Іллічівський районний суд міста Маріуполя розглядав питання щодо визнання та надання дозволу на примусове виконання рішення МКАС при ТПП РФ від 14 квітня 2014 року про стягнення з ПАТ «Єнакіївський металургійний завод» неустойки та відшкодування витрат по сплаті арбітражного збору за зверненням Акціонерного товариства «Лебединський гірничо-збагачувальний комбінат». Представник ПрАТ «Єнакіївський металургійний завод» надав заперечення в яких зазначив, що заява не підлягає задоволенню, оскільки визнання та виконання арбітражного рішення суперечить публічному порядку України, який ґрунтується на протидії всіма доступними методами агресії з боку Росії, а також сприятиме додатковому фінансуванню країни-окупанта. Однак суд

не вбачає порушення публічного порядку виходячи з наступного: 1. рішення міжнародного комерційного арбітражу, незалежно від того, в якій країні воно було винесено, визнається та виконується в Україні, якщо їх визнання та виконання передбачено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України; 2. якщо визнання та виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу залежить від принципу взаємності, вважається, що він існує, оскільки не доведено інше; 3. розгляд судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів є особливою формою взаємної правової допомоги, яка надається Україною та іншими державами-учасницями відповідних міжнародних договорів [12].

Важливо зазначити, що у невиконанні рішень арбітражів суди вбачають порушення прав та гарантій, визначених на міжнародному рівні. На цьому безпосередньо наголошено у постанові Верховного Суду від 05 вересня 2018 року у справі № 761/46285/16-ц, де вказано, що відмова у визнанні та наданні дозволу на примусове виконання на території України арбітражного рішення порушуватиме частину першу статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, становитиме втручання у право власності стягувача на присуджені грошові кошти [6, с. 20].

Однак актуальним залишається питання: за яких обставин суд все ж визнає можливість порушення публічного порядку України у зв'язку з виконанням арбітражного рішення? Показовою в цьому контексті є справа № 757/5777/15-ц від 19 вересня 2018 року, що стосувалася надання дозволу на виконання арбітражного рішення щодо інвестиційного спору через невиконання боржником своїх міжнародно-правових зобов'язань за договором до Енергетичної Хартії, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України - Законом України «Про ратифікацію Договору до Енергетичної Хартії та Протоколу до Енергетичної Хартії з питань

енергетичної ефективності і суміжних екологічних аспектів» між Джей Кей Ікс Ойл енд Гес Пі Ел Сі, Полтава Гес Б. В., СП «Полтавська газонафтова компанія» та державою Україна в особі Міністерства юстиції України, як боржником. На думку ВС виконання арбітражного рішення призведе до порушення публічного порядку України, виходячи з наступного: посилаючись на застереження про публічний порядок, визначене Законом України «Про міжнародне приватне право», ВС зазначає, що відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів регулюються виключно Податковим кодексом України. Постановлене арбітражне рішення суперечить вимогам Податкового кодексу України та його виконання призведе до зміни ставок рентної плати за користування надрами для видобування природного газу для юридичної особи - СП «Полтавська газонафтова компанія» з 55 до 28 відсотків. Таким чином, надання судам компетенції змінювати розміри податків/обов'язкових платежів у супереч нормам Податкового кодексу України було б порушенням встановлених у державі основоположних, визначальних принципів оподаткування, тому визнання та виконання Арбітражного рішення порушує публічний порядок держави Україна [7].

Таким чином, слід зазначити, що, говорячи про правову природу публічного порядку як підстави відмову у наданні дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу, суди виходять з наступного: 1. головним завданням застереження про публічний порядок в міжнародному праві є вирішення колізій різних країн. При цьому посилаючись на публічний порядок можуть мати місце тільки у випадках, коли виконання іноземного арбітражного рішення несумісне з основами правопорядку держави [13]; 2. об'єктом застереження про публічний порядок є міжнародні приватноправові відносини, а предметом - незастосування іноземного права, яке обране для регулювання цивільно-правових відносин з іноземним елементом, якщо його застосування

порушує публічний порядок держави. У цьому разі застереження про публічний порядок врегульовує самостійну сферу суспільних відносин, яка не залежить від сфери міждержавних відносин; 3. тягар доведення наявності підстав для відмови у визнанні і виконанні арбітражного рішення покладається на сторону, яка заперечує проти заяви стягувача [9]; 4. порушення публічного порядку матиме місце, якщо визнання і приведення до виконання рішення іноземного арбітражного суду у конкретному випадку так суперечитиме національним нормам, що згідно з національними принципами правопорядку це є неприпустимим [10].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Отже, з урахуванням того факту, що точне визначення поняття «публічний порядок» на рівні національного законодавства чи міжнародних договорів відсутнє, а є лише рекомендаційні критерії, за якими наявність порушення публічного порядку може бути визнано, існують передумови для того, щоб це поняття тлумачилося надто широко: будь-яке порушення, що, на думку сторін, може бути пов'язано з фундаментальними цінностями, які складають основу конституційного ладу, може визначатися як порушення публічного порядку. Це, в свою чергу, створює підґрунтя для зловживання сторонами своїми процесуальними правами та збільшує навантаження на судову систему. Однак, на нашу думку, закріплення точного визначення терміну «публічний порядок», зважаючи на його багатоаспектність, не є доцільним, адже це може призвести до вилучення із правового захисту окремих сфер найважливіших суспільних відносин, що й складають публічний порядок. Судова практика із досліджуваного питання є доволі усталеною, суди займають, в цілому, однакову позицію щодо надання або відмови у наданні дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу з підстави порушення публічного порядку, до якого може призвести виконання окремого арбітражного рішення.

Подальші наукові дослідження, на нашу думку, мають бути пов'язані з аналізом судової практики як національних, так й іноземних судів, для того, щоб ураховувати всі можливі зміни щодо їх позицій з досліджуваного питання.

Література

1. Алешин О. Категорія публичного порядку в міжнародному частному праві // Юрид. практика. 2003. №41 (303).
2. Мальський М. М. Визнання та виконання іноземних арбітражних рішень в Україні. Львів, ПП ТзОВ Сплайн, 2007. 259 с.
3. Мисишин А. В. Порухення публічного порядку як підстава для відмови у визнанні та наданні дозволу на примусове виконання іноземного арбітражного рішення // Фаховий науковий журнал «Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки». 2020. Т. 31 (70). № 1. С. 68.
4. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підручник / за заг. ред. А. С. Довгерта, В. І. Кисіля. Київ : Алерта, 2012. 376 с.
5. Нью-Йоркська конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень: 60-річна історія успіху // Збірник доповідей і статей до V Міжнародних арбітражних читань пам'яті академіка І. Г. Побірченка. – К.: 2019. 184 с.
6. Огляд практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у справах щодо надання дозволу на виконання рішень міжнародних комерційних арбітражних судів та їх оспорювання / Упоряд.: канд. юрид. наук Д. Д. Луспеник, канд. юрид. наук Ю. В. Черняк; відпов. за вип.: д-р юрид. наук М. М. Шумило. Київ, 2019. Вип. 2. 33 с.
7. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 19 вересня 2018 року, справа

- № 757/5777/15-ц. Єдиний реєстр судових рішень. URL:
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/76596637>.
8. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 22 серпня 2019 року, справа № 796/95/2018. Єдиний реєстр судових рішень. URL:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/83976263>.
9. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду від 27 лютого 2020 року, справа № 824/97/2019. Єдиний реєстр судових рішень. URL:
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/88016374>.
10. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного цивільного суду від 13 лютого 2020 року, справа № 824/65/19. Єдиний реєстр судових рішень. URL:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/87733035>.
11. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.12.1999 року № 12 «Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-99#Text>.
12. Ухвала Іллічівського районного суду міста Маріуполя, справа № 264/1825/17. Єдиний реєстр судових рішень. URL:
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/86688462>.
13. Ухвала Київського апеляційного суду від 23 жовтня 2018 року, справа №796/182/2018. Єдиний реєстр судових рішень. URL:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/77324473>.

References

1. Aleshin O. Kategoriya publichnogo poryadka v mezhdunarodnom chastnom prave // Yurid. praktika. 2003. №41 (303).
2. Malskij M. M. Viznannya ta vikonannya inozemnih arbitrazhnih rishen v Ukrayini. Lviv, PP TzOV Splajn, 2007. 259 s.
3. Misishin A. V. Porushennya publichnogo poryadku yak pidstava dlya vidmovi u viznanni ta nadanni dozvolu na primusove vikonannya inozemnogo arbitrazhnogo rishennya // Fahovij naukovij zhurnal «Vcheni zapiski Tavrijskogo nacionalnogo universitetu imeni V. I. Vernadskogo. Seriya: Yuridichni nauki». 2020. T. 31 (70). № 1. S. 68.
4. Mizhnarodne privatne pravo. Zagalna chastina : pidruchnik / za zag. red. A. S. Dovgerta, V. I. Kisilya. Kiyiv : Alerta, 2012. 376 s.
5. Nyu-Jorkska konvenciya pro viznannya ta vikonannya inozemnih arbitrazhnih rishen: 60-richna istoriya uspihu. Zbirnik dopovidej i statej do V Mizhnarodnih arbitrazhnih chitan pam' yati akademika I. G. Pobirchenka. K.: 2019. 184 s.
6. Oglyad praktiki Kasacijnogo civilnogo sudu u skladi Verhovnogo Sudu u spravah shodo nadannya dozvolu na vikonannya rishen mizhnarodnih komercijnih arbitrazhnih sudiv ta yih osporyuvannya / Uporyad.: kand. yurid. nauk D. D. Luspenik, kand. yurid. nauk Yu. V. Chernyak; vidpov. za vip.: d-r yurid. nauk M. M. Shumilo. Kiyiv, 2019. Vip. 2. 33 s.
7. Postanova Verhovnogo Sudu u skladi kolegiyi suddiv Drugoyi sudovoyi palati Kasacijnogo civilnogo sudu vid 19 veresnya 2018 roku, sprava № 757/5777/15-c. Yedinij reyestr sudovih rishen. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76596637>.
8. Postanova Verhovnogo Sudu u skladi kolegiyi suddiv Drugoyi sudovoyi palati Kasacijnogo civilnogo sudu vid 22 serpnja 2019 roku, sprava № 796/95/2018. Yedinij reyestr sudovih rishen. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83976263>.

9. Postanova Verhovnogo Sudu u skladi kolegiyi suddiv Pershoyi sudovoyi palati Kasacijnogo civilnogo sudu vid 27 lyutogo 2020 roku, sprava № 824/97/2019. Yedinij reyestr sudovih rishen. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88016374>.
10. Postanova Verhovnogo Sudu u skladi kolegiyi suddiv Tretoyi sudovoyi palati Kasacijnogo civilnogo sudu vid 13 lyutogo 2020 roku, sprava № 824/65/19. Yedinij reyestr sudovih rishen. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87733035>.
11. Postanova Plenumu Verhovnogo Sudu Ukrayini vid 24.12.1999 roku № 12 «Pro praktiku rozglyadu sudami klopotan pro viznannya j vikonannya rishen inozemnih sudiv ta arbitrazhiv i pro skasuvannya rishen, postanovlenih u poryadku mizhnarodnogo komercijnogo arbitrazhu na teritoriyi Ukrayini». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-99#Text>.
12. Uhvala Illichivskogo rajonnogo sudu mista Mariupolya, sprava № 264/1825/17. Yedinij reyestr sudovih rishen. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/86688462>.
13. Uhvala Kiyivskogo apelyacijnogo sudu vid 23 zhovtnya 2018 roku, sprava №796/182/2018. Yedinij reyestr sudovih rishen. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/77324473>.